

Sjunde roten, tomt 32

Kvarteret Traktören

Tjugosjunde roten 1637–57

Sillgatans södra sida

Sextonde roten 1657–70

Torggatan – Tyggårdsgatan

Joest Engelbrektsson, Joest stensätter och bryggare

1637–48

Enligt borgarlängden (införd i Långström) var Joest stensättare bryggare.

Anna Jostes 1647

Jöns Torgersson hos Joest stensätter 1647

Lars Bengtsson (slusskrivare)

Gustavi tomtöreslängder 1670–78, arvingarna 79–81 2 tomter.

Nedanstående var enligt Gustavi tomtöreslängder åbo på Lars Bengtssons gård 7.32:

Jacob Klärck 1647

Robert Klerck 1673

Thomas Kien 1674–75 Kallades 1676 artillerikonstapel (Se 1:44)

”M Påffwel en krigsprest” M1678 Ej upptagen annorstädes.

Joest stensättare hade ett flertal arvingar. De flesta flyttade utomlands. Efter branden 1669 bebyggdes gården av mågen *Lars Bengtsson slusskrivare*. Han uppehöll tjänsten som slusskrivare vid Lilla Edet 1655–1676 och avled den 24 sept. sistnämnda år (Almquist I: 415). Det bestämdes den 19.12.1672, att Lars Bengtsson skulle få betalt för den pråm han hade sålt till staden. I maj det sista året han levde instämde han att svara mot riksrådet *Bengt Horns bokhållare Engelbrekt Arvidsson Gother* och dennes syskon ang. något arv dessa hade på sin son *Engelbrekts* vägnar. Denne Engelbrekt Jostsson, som enligt RR den 2 maj var Engelbrekt Gother's syskonbarn på mödernet och skulle ha sitt arv bestående i tvenne tomter och gårdar som hans svåger slusskrivaren vid Lilla Edet nu för tiden hade tagit i fullkomlig besittning och bebyggt. Engelbrekt Gother's föräldrar hade gjort utlägg för Engelbrekt Jostsson och Gother begärde nu, att Lars Bengtsson skulle betala Engelbrekt Jostssons skuld 217 3/5 rdr ur arvet. Engelbrekt Arvidsson Gother utnämndes samma år till borgmästare i Göteborg men avled innan han hann tillträda tjänsten (se RR den 11.12.1676 och SBl.a.rt. Gother).

Enligt en magistratens skrivelse den 13.6.1676 hade slusskrivaren Lars Bengtsson tvärt emot Magistratens vilja gjort överenskommelser med *murmästaren Michell Deber* ang. nedrivandet av delar av slussen.

Som slusskrivare efterträddes Lars Bengtsson (gift *N. N. Jostdotter*) av sin son *Lars Larsson Eedman*. Enligt Almquist gick denne under danska kriget utan arbete och lön men från 1680 uppbar han 100 d smt (Almquist I: 415).

Det beslöts i rätten den 26.7.1681, att hustru *Åslla (el. Ursillia) Jostdotters* pretention i avlidne Lars Bengtssons gård skulle kommuniceras hans son Lars Larsson vid Lilla Edet. Lars Bengtsson hade ägt hennes syster. Denna Åslla Jostdotter kallas *Mäster Nicolaus änka*, när hon den 13.5.1685 krävdes av *Christian Hartman* för malt. *Ursilia Jostdotter* vände sig den 23.3.1688 mot framlidne Lars Bengtssons son Lars Larsson Eedman, vars moster hon var. Lars Larsson förklarade hur hans fader hade erhållit de bägge platser, som han hade bebyggt. Hans ”faster” Ursilia berättade, att tre av hennes syskon, som var utomlands sedan 40 år, hade sitt fädernesarv innestående i tomterna. Det anfördes, att platserna skulle ha tillfallit staden, om de inte hade bebyggt. Ursilia Jostdotter tillfrågades, varför hon inte tilltalat Lars Bengtsson, medan han levde. Hyresgästerna i Lars Bengtssons hus uppsades, eftersom kreditorerna (hospitalet, staden och kronan) hade förmån och prioritet i gårdarna. Den 23.8.1699 värderades sal. Lars Bengtssons gård för hospitalsskuld.

Östra delen av 7.32

Åtminstone den östligaste av de båda tomterna såldes därefter till *skomakaren Sifwert Larsson* som enligt stadens inteckningsbok erkände 29.9.1692 att han blivit skyldig stadens hospital 80 rdr för den gården han köpt av dess föreståndare rådman Volrath Tham. Handlingen bevittnades av *Kättil Sifwertsson* och *Lars Håkansson*.

I tomtöreslängden 1696 säges gården tillhöra *Sifwert skomakares änka*. Hon begravdes enl. Gustavi räkenskaper den 16.1.1696.

I gården bodde ibm *konstapeln på kofferdiskeppet Wilhelm Hall*.

Enligt stadens inteckningsbok (AIIb:4) den 2.3.1697 lånade *båtsmannen Ifwer Nilsson* 100 rdr till en byggnings uppsättande av skomakaremäster *Sefwed (Sifwert) Larssons änka Annika Nielsdotter* hennes barns arvededel efter sin sal. fader (vittnen *Rolof Rolofsson segelmakare* och *Olof Ambjörnsson*). Det övriga skulle änkan behålla till barnens underhåll. När det därför i Bergs ”Göteborgs husägare och tomter” skrivs att Käller skomakares änka Annika Nielsdotter för 300 rdr kurant sålde gård på Sillgatan mellan Måns Böcker i öster och styrman Johan Ek i väster till *styrman Wilhelm Hall*, måste namnet på säljarinnans avlidne man vara en felskrivning. Kontraktet uppvisades den 1.2.1697.

Den 1.2.1697 lät styrmannen Wilhelm Hall första resan lagbjuda hus och gård på Sillgatan belägen mellan Måns Böckers hus och gård å östra och *styrmannen Johan Eks* gård å västra sidan, vilket han köpt av hustru Anna Nilsson för 300 rdr kurant. Säljaren kallas Annika Jonsdotter senare i samma protokoll, när det talas om hospitalets fordringar

Wilhelm Hall pantsatte den 24.2.1697 hus och gård på Sillgatan mellan *Johan Kastensson* i väster (alltså västra 7.32) och Måns Böcker (obs Wingren) i öster.

Artillerilöjtnant Carl Fredrik Ringers i Danzig änka Ingeborg Larsdotter och hennes syster *Beata Larsdotter*, båda döttrar till avlidnes slusskrivaren Lars Bengtsson, försökte förgäves börda gården, eftersom gården inte av Wilhelm Hall köpts av Lars Bengtssons arvingar utan av Sifwert skomakares änka. Wilhelm Halls Enkia ägde 1704.

Enligt bouppteckningen efter borgaren och skepparen William Hall den 21.6.1705 inför hustru *Annika Andersdotter Ahrdahls* omgifte med *skepparen Jacob James Gallbrecht*. (Möjligen var hon 1726 omgift med *skeppare Gregorius Christoffer Gersin*.) Familjen angavs äga hus och gård på Sillgatan mellan Måns Böckers å östra och *hustru Dorothea Eek*, köpt för 525 d smt men sedermera förbättrad och nu värd 600 daler, samt hus och gård på Köpmangatan mellan Lorens skomakare i öster och Börge skraddare i väster 120 daler (5.129). Bland bohaget fanns kungens konterfej i gips värderad 1:24 daler (Berg II:5–6, 22.)

Annika Ahrdahl hade två söner *Wilhelm Hall d.y.*, död 1719 och *Jacob Gallbrecht d.y.*

1710–1715 Jacob Gallbrecht *Madame Elisabeth Brun*

Kallas 1717 Wilhelm Hahls Erfwingars gård, där bodde *kommisarien Nymans* fattiga änka, Samma år såldes Annika Andersd. Ahrdals hus och tomt på Sillgatan (genom Sven Bomstedt:se nedan) till *Gustaf Roth* för 800 d smt Gustaf Roth döptes 14.4.1692 och var son av *Johan Olsson Roth* och hans hustru *Margareta*, Erhöll 28.3.1716 burskap i Göteborg som byggare. Redan 15.7.1719 företogs bou upptagande 606 d smt förmögenhet. Gård på Sillgatan mellan Måns tunnbindares änka i öster och *Dorothea Ek i väster*. Gift 29.2.1716 med *Anna Catharina Wessman*, som förut 26.2.1714 hade gift sig med *skeppare Evert Meyer* och 30.8.1719 blev omgift med *länsman Jöns Larsson Rehnröm*,

Länsmannen på öarna Jöns (Johan) Renström ägde gården 1719–36. Han inlevererade 23.1.1721 ett köpekontrakt upprättat emellan dess antecessor matrimonii Gustaf Roth och *skraddaren Sven Bomstedt* (se 7.37) över framlidna Annika Ahrdahls hus, som den förre i livstiden tillhandlat sig för 800 d smt.

Inneboende hos Jöns Renström var 1725 *hattmakaren Christ Gesse*, *gossen Johannes Danielsson* och *pigan Britta Pehrsdotter* och 1730 *organisten Johan Christian Möller*

Jöns Renström var 1737 (då kallad länsman och båtevaktmästare) fortfarande ägare av gården och för (myndare?) för styvbarnets arv efter dess farmor Margareta Roth, vilket arv disponerades av *stadsmusikanten Leiditz* och dess svägerska *Madam Maria Christ*. (Berg II:1–2, 45, Berg I:3, 190).

Madame Catharina Ahlroth ägde 1745 denna gård och den väster härom:

Västra delen av 7.32

står i tomtöreslängderna 1696 som bebodd av "skepparen Johan styreman": enligt den ovan nämnda pantsättningen 1697 bodde där *Johan Kastensson*, vars änka nämnes i tomtöreslängden 1704. Hon nämnes i skattningslängden 1715 som (*amiralitetsstyrman*) *Johan Carsten Eeks änka*. Gården bördades av *Ingeborg Ringer* och hennes syster *Beata Maria Larsdotter* (om dessa se ovan). Mot 600 d smt överlät dessa Lars Bengtssons arvingar gården till Dorothea Eek, som uppbjöd gården 23.2.1713: "Första resan låter dygdesamma Matronan hustru Dorothea Eek lagbjuda framlidne Lars Bengtssons hus och gård på Sillegatan belägen emellan Annika Ahrdahls gård å östre (östra 7.32) och fortifikationssmeden Johan Silvernagels å västra sidan, vilket hon sig av Rådmannen och Hospitalsföreståndaren Herr Volrath Tham tillöst och sedermera genom en transaktion med bemälte Lars Bengtssons arvingar alldeles tillhandlat och kostat henne 600 d smt och en diskretion".

Hustru Dorotea Eek erhöll fasta 27.4.1713. Hon drev enligt 6 rotens kroglista 1717 ett värdshus eller en krog (namnet utelämnat) med hela 72 d smt i accis (piga Ingerd Pärsdotter detta år). 1725 ägde hon ännu gården (piga Britta Ollsdotter) men 1730 kallas den *handelsmannen Johan Sillanders gård*.

Som nämnts ovan hade den 1745 övergått i madame *Catharina Ahlroths* ägo. 1745 Madame Ahlroths (bägge) gårdar.

De sammanslagna gårdarna 7.32

1745 Madame Ahlroths bägge gårdar

1750–1755 Madame Ahlroths ödetomt

Den östra och den västra tomterna kallas *Catharina Ahlroths* ödetomter.

1760 Handelsmännen *V. Beckman, Beyer o. Schutz*

1765 *handelsman herr Vincent Beckmans* ödetomt. Första gången låter handelsman herr Vincent Beckman 12.5.1766 för 750 d smt uppbjuda en uti stadens av 1746 och 1758 avbrända femte kvarter vid Sillgatan emellan nu mera avlidne hattmakaren mäster Anders Borgströms tomt å ena och murmästaren Christopher Rancke en och en halv tomt å andra sidan, belägen tomt, som jämte en därintill liggande halvtomt *handelsmannen herr Volrath von Öltken* köpt av numera avlidne murmästaren *Benjamin Rancke* den 12.7.1756 och sedermera medelst påskrift av köpebrevet den 4.8.1759 avstått och överlåtit till herr Vincent Beckman för samma 750 s smt.

1775 *Stadens barnhus* ödetomter. 7.32 kallas 1786–87 stadens barnhus tillhöriga stenhushus och 7.33 kallas dess trädgård.

Senare uppbud av 7.32-33

grosshandlare *C J Billow* 29.12.1851